

Súd: Okresný súd Bratislava IV
Spisová značka: 4C/143/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1414206592
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozefína Králová
ECLI: ECLI:SK:OSBA4:2015:1414206592.3

Rozhodnutie

Okresný súd Bratislava IV v konaní pred samosudkyňou JUDr. Jozefínou Královou v právnej veci navrhovateľa: Dopravný podnik Bratislava, a.s., so sídlom Olejkárska 1, Bratislava, IČO: 00 492 736, právne zastúpeného JUDr. Vladimírom Kánom, advokátom, so sídlom Námestie Martina Benku 9-C1, Bratislava, proti odporcovi: G.. X. Š., A.. XX.XX.XXXX, W. W. XXXX/XX, W., Š. E. X., N. E. U. P., F. Okresného X. W. G., o zaplatenie 50,70 eur, takto

rozhodol:

Návrh z a m i e t a.

Odporcovi náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľ sa návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 02.04.2014 domáhal, aby súd zaviazal odporcu zaplatiť mu istinu 50,70 eur a náhradu trov konania konania titulom nezaplatenia cestovného a sankčnej úhrady za porušenie tarifných a prepravných podmienok navrhovateľa cestovaním bez cestovného lístka v dopravnom prostriedku navrhovateľa v autobuse na linke MHD číslo 95 dňa 02.01.2012.

Keďže sa odporca v mieste svojho trvalého pobytu nezdržiava a iný jeho súčasný pobyt sa tunajšiemu súdu aj napriek vykonaným opatreniam nepodarilo zistiť, súd mu podľa § 29 ods. 2 a 6 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“) ustanovil opatrovníka pre zastupovanie v tomto konaní.

Podľa § 156 ods. 1 prvá veta OSP rozsudok sa vyhlasuje vždy verejne; vyhlasuje ho predseda senátu alebo samosudca v mene Slovenskej republiky.

Podľa § 156 ods. 3 OSP vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia ústneho pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením.

Podľa § 200ea ods. 1 OSP ak v priebehu konania dosiahne predmet konania sumu 1 000 eur, od toho okamihu, ide o drobný spor.

Podľa § 115a ods. 2 OSP pojednávanie nie je potrebné nariaďovať ani v drobných sporoch.

Podľa § 200ea ods. 1 OSP predmetná právna vec je drobným sporom, preto súd podľa § 115a ods. 2 OSP nenariaďoval vo veci pojednávanie a oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu. Právny zástupca navrhovateľa ani odporcov opatrovník sa na verejné vyhlásenie rozsudku nedostavili. Odporcovmu opatrovníkovi boli návrh, výzva na vyjadrenie sa k návrhu a poučenie riadne doručené dňa 15.07.2014; k návrhu sa nevyjadril ani nenavrhol vykonať žiadne dôkazy.

Súd vo veci prvýkrát rozhodol rozsudkom č. k. 4C 143/2014 - 23 zo dňa 09.09.2014 tak, že návrh zamietol z dôvodu premlčania, na ktoré bol povinný prihliadnuť v zmysle ustanovenia § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 250/2007 Z. z.“), a odporcovi nepriznal náhradu trov konania.

Rozsudok súdu prvého stupňa napadol navrhovateľ odvolaním. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že odporcu zaviazže povinnosťou zaplatiť mu žalovanú sumu 50,50 eur a náhradu trov konania, alebo aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie navrhovateľa rozhodol uznesením č. k. 8Co 750/2014 - 36 zo dňa 18.11.2014, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 03.02.2015, tak, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V uznesení uviedol svoj právny názor, podľa ktorého zák. č. 250/2007 Z. z. je hmotnoprávnym predpisom upravujúcim hmotnoprávne postavenie subjektov spotrebiteľských vzťahov a samotný inštitút premlčania má hmotnoprávny charakter. S ohľadom na zásadu zákazu retroaktivity nemožno preto toto ustanovenie aplikovať na konania začaté pred nadobudnutím účinnosti tohto ustanovenia, t.j. pred 01.05.2014.

Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s návrhom na začatie konania, hlásením o porušení tarifných a prepravných podmienok zo dňa 02.01.2012, kontrolným lístkom, pokusom o zmier zo dňa 06.02.2012, podacím hárkom a ostatným obsahom spisu, a na základe takto vykonaného dokazovania zistil nasledovný skutkový stav:

Odporca dňa 02.01.2012 v čase o 18.50 hod. ako cestujúci v dopravnom prostriedku navrhovateľa v autobuse na linke MHD číslo 95 sa na výzvu kontrolného orgánu nepreukázal platným cestovným lístkom a odmietol zaplatiť cestovné a sankčnú úhradu (postih).

Podľa § 760 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“) zmluvou o preprave osôb vznikne cestujúcemu, ktorý za určené cestovné použije dopravný prostriedok, právo, aby ho dopravca prepravil do miesta určenia riadne a včas.

Podľa § 11 ods. 1 písm. d) zákona č. 168/1996 Z. z. o cestnej doprave v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 168/1996 Z. z.“) cestujúci je povinný zaplatiť cestovné a na výzvu vodiča alebo iného člena osádky autobusu, alebo revízora sa preukázať platným cestovným lístkom a zaplatiť úhradu (§ 14 ods. 3), ak sa pri kontrole nemôže preukázať platným cestovným lístkom alebo osobnými údajmi potrebnými na vymáhanie cestovného v rozsahu meno a priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo, adresa trvalého bydliska, číslo občianskeho preukazu (cestovného pasu prípadne iného dokladu totožnosti), v prípade neploletého cestujúceho meno a priezvisko zákonného zástupcu, ako aj ďalšie úhrady podľa tarify za poškodenie alebo za znečistenie autobusu.

Podľa § 14 ods. 2 zák. č. 168/1996 Z. z. úhrada pri nepreukázaní sa platným cestovným lístkom [§ 9 písm. b)] je dvadsaťnásobok základného cestovného bez príplatkov a zliav; v mestskej autobusovej doprave ju do stonásobku základného cestovného bez príplatkov a zliav určí dopravca v prepravnom poriadku.

Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 3 OZ dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 OZ spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 100 ods. 1 prvá veta OZ právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110).

Podľa § 101 OZ pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plyní odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Podľa § 108 OZ práva z prepravy sa premlčujú za jeden rok s výnimkou práv na náhradu škody pri preprave osôb.

Podľa § 5b zák. č. 250/2007 Z. z. orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

V prejednávanej veci je predmetom konania nárok navrhovateľa na zaplatenie cestovného a sankčnej úhrady vo výške do stonásobku základného cestovného podľa prepravného poriadku navrhovateľa bez príplatkov a zliav podľa § 14 ods. 2 zák. č. 168/1996 Z. z., v úhrnnej výške 50,70 eur. Právny vzťah medzi účastníkmi konania bol založený zmluvou o preprave osôb podľa § 760 OZ. Ustanovenie § 760 OZ nevymedzuje formu a spôsob uzavretia zmluvy o preprave osoby; ide o neformálnu zmluvu, ktorá sa môže uzavrieť rôznym spôsobom (napr. zakúpením cestovného lístka, vstupom do dopravného prostriedku, dohodou o určení miesta určenia dopravy a pod.). V predmetnej právnej veci došlo k uzavretiu zmluvy konkludentným spôsobom, a to nástupom odporcu do dopravného prostriedku navrhovateľa.

Na základe § 761 druhej vety OZ podrobnosti o právach a povinnostiach účastníkov zmluvy o preprave osôb upravujú prepravné poriadky, ktoré upravujú základné prepravné podmienky pre jednotlivé druhy dopravy, a tým vlastne dopĺňujú všeobecnú úpravu v Občianskom zákonníku. Prepravný poriadok, ktorý dopravca zverejňuje spravidla v dopravnom prostriedku, je definovaný ako súčasť návrhu na uzavretie zmluvy o preprave. To znamená, že cestujúci sa síce môžu s prepravným poriadkom oboznámiť, avšak ho nemôžu ovplyvniť, preto je nevyhnutné zmluvu o preprave v prejednávanej veci považovať za spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 OZ, pri uzatváraní a plnení ktorej navrhovateľ je dodávateľom konajúcim v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti a odporca spotrebiteľom. Na základe vyššie uvedeného súd ako orgán rozhodujúci o nároku zo spotrebiteľskej zmluvy v zmysle § 5b zák. č. 250/2007 Z. z. aj bez návrhu bol povinný prihliadnuť na nemožnosť uplatnenia práva, vrátane jeho premlčania.

Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že odporca dňa 02.01.2012 cestoval v dopravnom prostriedku navrhovateľa, pričom sa na výzvu revízora nepreukázal platným cestovným lístkom. Navrhovateľ si návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 02.04.2013 proti odporcovi uplatnil nároky majúce právny základ v porušení podmienok zo zmluvy o preprave podľa § 760 OZ, a to právo na zaplatenie cestovného vo výške 0,70 eur a právo na zaplatenie sankčnej úhrady 50,- eur určenej tarifikou navrhovateľa, ktorej výška predstavuje sumu do stonásobku základného cestovného bez príplatkov a zliav podľa § 14 ods. 2 zák. č. 168/1996 Z. z. Odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvýkrát, teda odo dňa nasledujúceho po tom, kedy odporca cestoval v dopravnom prostriedku navrhovateľa bez platného cestovného lístka (03.01.2012), mohol navrhovateľ podať návrh na súd pre porušenie prepravného poriadku zo strany odporcu. Posledný deň premlčacej lehoty pripadol na 02.01.2013. Navrhovateľ si svoje právo na úhradu cestovného a úhradu sankčnej úhrady uplatnil v súdnom konaní dňa 02.04.2014,

teda ho nevykonával v lehote určenej v § 108 OZ, v ktorom je stanovená jednoročná premlčacia doba na uplatnenie práva z prepravy. Vzhľadom na spotrebiteľský charakter zmluvy o preprave a povinnosť súdu z úradnej povinnosti (ex officio) prihliadať na premlčanie nároku navrhovateľa zo spotrebiteľskej zmluvy súd návrh navrhovateľa zamietol v celom rozsahu.

Súd na záver poznamenáva, že nerozhodol podľa právneho názoru na danú právnu vec vysloveného odvolacím súdom v rozsudku č. k. 8Co 750/2014 - 36 zo dňa 18.11.2014, pretože uvedený právny názor bol novšou judikatúrou už prekonaný. Súd v tejto súvislosti poukazuje tiež na stanovisko občianskoprávneho kolégia Krajského súdu v Bratislave zo dňa 05.02.2015 k otázke výkladu ustanovenia § 5b zák. č. 250/2007 Z. z. vo veciach navrhovateľa Dopravného podniku Bratislava, a.s., podľa ktorého „ustanovenie § 5b zák. č. 250/2007 Z. z. účinné od 01.05.2014 je možné aplikovať aj na konania začaté pred jeho účinnosťou, t.j. aj na konania začaté pred 01.05.2014. Na jeho základe sa súdu ako orgánu rozhodujúcemu o nároku zo spotrebiteľskej zmluvy ukladá povinnosť v súdnom konaní z úradnej povinnosti prihliadať na premlčanie v spotrebiteľských veciach, teda ide o konkrétny procesný postup súdu v konaní, čo nasvedčuje procesnoprávnemu charakteru ustanovenia. Keďže ide o procesné ustanovenie, v prípade absencie prechodného ustanovenia platí, že súd postupuje podľa právneho stavu účinného v čase rozhodovania súdu. Preto ak v čase rozhodovania súdu vo veci je účinné ustanovenie § 5b citovaného zákona, súd je povinný ho aplikovať, i keď sa súdne konanie začalo skôr, t.j. pre účinnosťou zákona.“

Podľa § 142 ods. 1 OSP účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd priznáva náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Na základe citovaného ustanovenia vzniklo v konaní úspešnému odporcovi právo na náhradu trov konania proti neúspešnému navrhovateľovi, avšak súd mu právo na ich náhradu nepriznal, pretože jednak si ich náhradu v konaní neuplatnil (t.j. chýbal návrh na priznanie náhrady trov konania v zmysle § 151 ods. 1 OSP), a tiež z dôvodu, že v konaní mu žiadne trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne v dvoch vyhotoveniach na Okresný súd Bratislava IV.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podľa § 42 ods. 3 OSP (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované, v potrebnom počte rovnopisov) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, a akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 OSP).

Ak odporca dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, navrhovateľ môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitných predpisov [§ 251 OSP, zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok)].